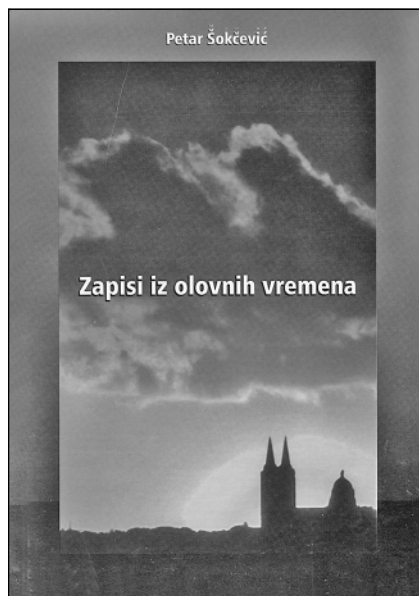

Petar Šokčević, *Zapisi iz olovnih vremena*, Petar Šokčević, autor, i Proventus natura d. o. o., Cerna, Bošnjaci – Đakovo, 2015., 304 str.

Srijemski Hrvati su od 215. godine bogatiji za još jednu vrijednu knjigu koja svjedoči o njihovoj povijesti i sudbini. Iz tiska su izašli „Zapisi iz olovnih vremena“, knjiga sjećanja umirovljenog svećenika Srijemske biskupije Petra Šokčevića koju je uredio Ivan Šokčević, a u kojoj autor piše o ratovima, progonima, komunističkoj diktaturi i drugom nasilju, no svjedoči i o dobrim i plemenitim ljudima, progovara o svojem podrijetlu i obitelji te o svećeničkom putu.

Knjiga ima 304 stranice i sastoji se od sedam glavnih cjelina. Nakon „Predgovora“ koji je napisao nadbiskup metropolit đakovačko-osječki Đuro Hrančić, a u kojemu ističe da su zapisi vlč. Šokčevića „vrijedan doprinos razumijevanju položaja i djelovanja Katoličke Crkve, njezinih svećenika i vjernika u uistinu olovnim vremenima koja opisuju“, i „Uvoda“ koji potpisuje sam autor, slijede cjeline ovim redom: „Politika, vjere i sudbine“ (prikaz ljudi i događaja koji su imali općehrvatski odjek ili su nezaobilazni za povijest Hrvatske i hrvatskoga naroda), „Podrijetlo, obitelj i rodbina“, „Školovanje i vojska, na putu Gospodnjem“, „Svećenici Bošnjačani i svećenici u Bošnjacima“, „Dogodilo se u Bošnjacima“ i „Gospodarska povijest“. Knjiga završava „Napomenom urednika“, „Pogovorom“ i „Imenskim kazalom“.

Prva i ujedno najveća cjelina u knjizi „Politika, vjere i sudbine“ započinje poglavljem „Saborski zastupnik Mato Babogredac“, u kojem autor otkriva svjetonazor i socio-politički profil tog

političara, koji je bio među prvih pet seljaka izabраниh u Hrvatski sabor u Zagrebu. Tema idućeg poglavlja „Ukazanja u Bošnjacima 1945. – 1963.“ jest ukazanje Majke Božje i nekih svetaca u tom selu pokraj Županje koja su izazvala pozornost hrvatske katoličke javnosti, a do danas nisu istražena. Autor kao svjedok prikazuje ozračje tih događaja uz portrete vidjelaca. Najveće poglavlje, kako u ovoj cjelini tako i u cijeloj knjizi je „Suđenje svećenicima i bogoslovima iz đakovačke Bogoslovije u Osijeku 1959. – 1960.“. Na tom montiranom komunističkom procesu bili su osuđeni: Anto Bajić, Hrvoje Gašo, Ivan Kopic, Ćiril Kos, Ivan Mršo, Zvonko Petrović, Boško Radielović i Petar Šokčević. Autor prikazuje u prvom redu svoj slučaj, a u potankoj analizi otkriva kako je bila izmišljena njegova optužnica.

Cjelina „Politika, vjere i sudbine“ zasigurno će najviše privući pozornost čitatelja knjige podrijetlom iz vojvođanske dijela Srijema jer autor u njoj

donosi i dva poglavlja koja su tematski vezana uz njihovu tragičnu sudbinu tijekom 1990-ih. To su: „Prilog životopisu svećenika Ivana Burika“ i „Iseljavanje Hrvata iz Šidske općine u Srijemu 1991. – 1996.“.

Posljednjih dvadesetak dana života tovarnički župnik Ivan Burik stanovao je kao izbjeglica u selu Sotu kod župnika Petra Šokčevića. U poglavlju „Prilog životopisu svećenika Ivana Burika“ autor prikazuje te Burikove dane, a kao dugogodišnji prijatelj iznosi i neke manje poznate okolnosti iz njegova života. Osvrnuo se i na tragičan kraj njegova života u dijelu poglavlja pod naslovom „Odlazak iz Sota bez povratka“, kojim se ostvarila njegova izjava da ne želi umrijeti kao vojnik nego svećenik. Ubijen je u župnom stanu u Tovarniku 8. listopada 1991. godine, nakon što su Tovarnik okupirale JNA i srpske paravojsne postrojbe. Njegovi posmrtni ostaci ekshumirani su iz masovne grobnice i 1998. godine pokopani na mjesnome groblju. Bio je jedini katolički svećenik ubijen u Domovinskom ratu, a 2015. je godine polaganjem cvijeća i paljenjem svijeća podno spomen-obilježja na mjesnome groblju i na grob župnika Ivana Burika obilježena i 24. godišnjica njegove smrti.

Devedesete godine prošloga stoljeća Petar Šokčević proveo je u općini Šid u istočnom Srijemu, u Srbiji, uz samu hrvatsko-srpsku granicu, kao župnik u selu Sotu. Tada se u nekim godinama brinuo i za katoličke vjernike u susjednim župama jer su tamošnji župnici izbjegli. Što se tih godina događalo, opisuje u poglavlju „Iseljavanje Hrvata i katolika iz općine Šid u Srijemu 1991.-1996.“. Svaki od naslova u navedenom poglav-

lju, „Barikada pred Ilokom“, „Prošao sam kroz minsko polje“, „Strahovanja su se obistinila“, „Pet svećenika moralo otići“, „Iločka kolona“, „Pucano na mene kod crkve Gospe Bapske“, „Isus mi reče: ‘Ne boj se’“, „Pope, dolazimo da te ubijemo“, „Pucano na mene na drugi dan Božića“, „Otvarajući vrata, očekivao sam rafal“, „Izdavanje krsnih listova“, „Teror od sela do sela“, „Iseljavanje pod pritiskom i protjerivanje“, „Odlasci u Hrvatsko Podunavlje“, „Pastoralni rad u teškim prilikama“, „Ostao sam unatoč prijetnjama“, „Statistički pogled“, „Svećenici i crkve“ i „Hrvatsko-srpski odnosi u Srijemu“, donosi sadržaj utemeljen na izvorima i literaturi, te progovara o sudbini samog autora iz toga vremena, njegovih kolega svećenika ali i vjernika od kojih je veliki broj bio prinuđen napustiti svoj dom i rodni kraj.

Knjiga donosi i četiri članka o svećenicima koji su podrijetlom iz sela Bošnjaka ili su djelovali u Bošnjacima, to su bili: Marijan Galović, Željko R. Pavličić, Ivo Borilović i Antun Jovanovac. Cjelina „Podrijetlo, obitelj i rodbina“ u knjizi daje prilog sada sve popularnijoj temi genealogije, o podrijetlu nekih osoba i obitelji. Ulomci o obitelji Šokčević su prinos povijesnoj sociologiji obitelji i psihologiji duhovnoga poziva. Knjiga na 300 stranica donosi i druge teme iz zavičajne povijesti općine Bošnjaci pokraj Županje.

Knjigu *Zapisi iz olovnih vremena*, koja za mjesto izdanja ima Bošnjake i Đakovo 2015., objavili su kao suizdanje autor i Proventus natura d. o. o. iz Cerne. Svi zainteresirani čitatelji za knjigu mogu pitati u Zajednici protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata.

Ivana Andrić Penava